

Malmö högskola
Lärarytbildningen

Kultur – Språk – Medier

Självständigt arbete på grundnivå del I

15 högskolepoäng

Klassrumsregler

Elin Skaremark-Nyman

Lärarexamen 210hp
Kultur, Medier, Estetik
Datum för inlämning: 2011-03-28

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	2
Inledning.....	3
Metod	3
Resultat.....	3
Frågor som dök upp.....	4
Diskussion	4
Referenslista	6
Bilagor.....	7

Inledning

I nästan varje klassrum sitter det på väggen en lapp med några få punkter på. Dessa punkter kan vara allt från relationella regler till etikettsregler (Thornberg, 2006b) och är så kallade klassrumsregler. Dessa regler är olika från klassrum till klassrum och så även hur läraren handlar när en elev bryter mot dessa. Det var just detta som intresserade mig när jag var ute på min praktik, därför blev frågan till min observation: Hur tillämpar läraren klassrumsreglerna?

Metod

Klassrumsregler är något jag funderat över en längre tid. Speciellt nu när den nya skollagen säger att som lärare har du en skyldighet att rapportera och jobba förebyggande mot kränkande behandling (SFS, 2010:800, kap 6, §7, §10). Därför valde jag att under vecka tio gå ut på min praktikplats för att observera klassen och hur klassläraren går tillväga när eleverna bryter mot en klassrumsregel. Jag valde att dokumentera min observation med anteckningar av vad som hände under lektionens gång men även med hjälp av bilder på de upphängda reglerna samt läraren och eleverna. Det material jag fick fram under min observation satte jag mig sedan ned med och tittade igenom, jag läste också igenom kurslitteratur samt böcker som jag lånat för detta skrivande. Jag skrev ned frågor som dök upp och tittade även igenom min loggbok från praktiken.

Resultat

Genom att läsa igenom kurslitteratur samtidigt som jag läste igenom klassens så kallade trivselregler, som satt uppe på väggen, kom jag fram till att reglerna som satt uppe var alla, förutom en punkt, relationella regler, det vill säga hur eleverna ska vara mot varandra (Thornberg, 2006b) (se bilaga för regler). Den enda regel som inte handlade om elevernas relationer handlade istället om miljöregler och att inte ha sönder skolans egendom. En av reglerna handlade om att man ska visa respekt för varandra genom att vara tysta och lyssna när någon annan elev pratar. Denna regel kan både vara relationellregel men även en etikettsregel, vilket Thornberg (2006b) skriver kan vara bland annat hyfs.

Genom att analysera min observation kom jag fram till att läraren aldrig hänvisar konkret till klassrums-/trivselreglerna som hängde uppe när en elev bröt mot dessa. Läraren hade mest problem med att få eleverna att räcka upp handen innan de pratade men även att vara tysta och lyssna på den elev som pratade. Under min lektionsobservation hade klassen experiment och i mina anteckningar har jag skrivit att läraren använder barnens nyfikenhet att få dem tysta vilket fungerade bättre än att säga till dem att vara tysta eftersom de var nyfikna och spända

på vad som skulle ske här näst. Efter experimentet var det vanlig lektion vilket var svenska. Eleverna var mycket stökiga och läraren fick vissla och klappa i händerna för att få deras uppmärksamhet, dessutom använde hon mig och min närvaro som lärarstudent som ett sätt att få dem tysta. Lektionen slutade med att eleverna satt och skrev veckans bokstav i sina svenska skrivböcker och stämningen var ganska lugn.

Frågor som dök upp

- Varför är det nästan bara relationella regler?
- Tar läraren räkna upp handen för givet och det är därför den inte är uppskriven?
- Varför är det dessa regler och inga andra?
- Om läraren inte någon gång hänvisar konkret till trivselreglerna, varför hänger de då uppe?

Diskussion

Behnke m.fl. (1997 refererad i Thornberg, 2006a) skriver att om det är yngre elever är det vanligare att läraren påminner om de regler som råder i klassrummet. Som jag nämnde ovan hänvisar aldrig läraren konkret till de uppsatta klassrumsreglerna under min observation, dock påminde läraren om att barnen skulle räkna upp handen och vara tysta och lyssna när någon annan av eleverna pratar.

De regler som är nedskrivna kallas formella regler och kan vara regler som läraren eller rektorn går igenom i början på varje nytt skolår (Thornberg, 2006b). Men vad gör dessa regler för nytta om eleverna kan rabbla dem untantill men inte förstår innebörden i dem? Under min observation kändes det lite som detta, eleverna vet att de ska vara tysta och lyssna, de vet att de ska räkna upp handen innan de får svara men det verkar som de inte förstår varför. Hur ska jag som lärare då få eleverna att förstå innebörden i dessa regler. Det jag anser vara det viktigaste är att läraren lever dessa regler själv, för något jag lärt mig på min VFT är: Barnen gör inte som du säger, de gör som du gör. Utöver att lära ut kunskap har skolan en fostrande roll i vårt samhälle (Carlgren m.fl. 1999; Evenshaug & Hallen, 2001; Skolverket, 2002; Thornberg, 2006b), detta anser jag ger läraren en viktigare och mer betydelsefull roll. Som lärare ska vi förmedla de värden och normer som eleverna ska kunna för att få dem till fullt socialt fungerade människor, med andra ord socialisera dem in i samhället (Evenshaug & Hallen, 2001). Men hur blir det om läraren säger en sak, men gör en annan själv?

Något som gjorde mig illa till mods var att läraren använde mig för att få eleverna tysta och lugna. Det kändes som hon inte tänkte hela vägen, för hur gör hon för att få dem tysta när jag

inte är där? När detta väl hände tänkte jag inte mycket på det, men nu i efterhand anser jag att det borde finnas bättre sätt att få eleverna lugna och uppmärksamma på än att dra in mig.

Den frågan som växte sig större under skrivandets gång och som jag inte riktigt kan släppa är: om läraren inte någon gång hänvisar konkret till trivselreglerna, varför hänger de då uppe? I denna klass kan inte många barn läsa flytande, därför antar jag att de inte hänger där för att eleverna ska kunna läsa dessa själva. Är det kanske så att dessa regler är upphängda utav en princip sak. Är det så att de är upphängda eftersom det står i läroplanen (Lpo 94) att skolan ska sträva efter bland annat att varje elev ”respekterar andra människors egenvärde” (s. 8) och att de som jobbar på skolan ska ”aktivt motverka trakasserier och förtryck av individer eller grupper” (s. 8). Det som kom upp under diskussionen på min SAG-redovisning var att de satt antagligen uppe som ett kontrakt mellan eleverna och läraren, att dessa regler kom de fram till i början av läsåret. Detta anser jag låter som en rimlig förklaring till varför de sitter där de sitter.

Dock återstår fortfarande frågan för min observation: Hur tillämpar läraren klassrumsreglerna? Genom att försöka svara på denna fråga kom det nya frågor och på dessa frågor har jag tyvärr inga svar än.

Referenslista

Böcker

Carlgren, Ingrid (red.) (1999). *Miljöer för lärande*. Lund: Studentlitteratur

Evenshaug, Oddbjørn & Hallen, Dag (2001). *Barn- och ungdomspsykologi*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur

Thornberg, Robert (2006a). *Värdepedagogik i skolans vardag: interaktivt regelarbete mellan lärare och elever*. Diss. Linköping : Linköpings universitet, 2006

Thornberg, Robert (2006b). *Det sociala livet i skolan: socialpsykologi för lärare*. 1. uppl. Stockholm: Liber

Internet

Skolverket (1994). Läroplan: Lpo 94
<http://www.skolverket.se/publikationer?id=1069>
Hämtad: 2011-03-07

Skolverket (2002). *Att bedöma eller döma. Tio artiklar om bedömning och betygsättning*
<http://www.skolverket.se/publikationer?id=933>
Hämtad: 2011-03-22

Svensk författningssamling (SFS) (2010). Skollag: 2010:800
<http://www.riksdagen.se/Webbnav/index.aspx?nid=3911&bet=2010:800>
Utfärdad: 2010-06-23
Hämtad: 2011-03-07

Bilagor

Våra Trivselregler

- Vi slåss och sparkas inte
- Vi retas inte
- Vi säger inte fula ord eller skriker åt varandra
- Vi är rädda om alla saker
- Vi är hjälpsamma och generösa
- Vi visar respekt för varandra genom att lyssna och vara tysta när andra pratar
- Vi skrattar inte när någon säger eller gör något fel